

Social Work & Education

©SW&E. 2023

УДК 37.023 +378.011: 343

DOI: 10.25128/2520-6230.23.1.10

Маріанна ОСТРОВСЬКА,

кандидат педагогічних наук,
доцент кафедри педагогіки та
психології,
Закарпатсько угорський інститут
ім. Ф. Ракоці ІІ,
90202, площа Кошута, 6,
м. Берегово, Україна;
marianna.29.1984@gmail.com,

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0001-8810-3810>

Статус статті:

Отримано: лютий 03, 2023

І-шерезензування: лютий 23, 2023

Прийнято: березень 30, 2023

Островська, М. (2023). Педагогічна система підготовки майбутніх учителів початкових класів до застосування інноваційних технологій: методологічні засади. *Social Work and Education*, Vol. 10, No. 1. pp. 111-122. DOI: 10.25128/2520-6230.23.1.10

ПЕДАГОГІЧНА СИСТЕМА ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ ДО ЗАСТОСУВАННЯ ІННОВАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ: МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ

Анотація. В умовах істотних перетворень в соціальній, політичній, економічній і духовній сферах суспільного життя основним завданням є створення життєздатної системи освіти, її демократизація та гуманізація. Що, у свою чергу, має на меті забезпечення для кожного громадянина можливостей постійного духовного самовдосконалення, творчої самореалізації, задоволення інтелектуально-культурних потреб особистості. Потреба суспільства в ініціативних, авторитетних, всебічно освічених фахівцях, здатних до подальшого розвитку і самонавчання, духовного і професійного вдосконалення, актуалізує соціальне замовлення на підготовку педагогів нової генерації, здатних застосувати найновіші досягнення педагогічної теорії та практики у процесі творчої самореалізації, розбудові особистого діалогу з учнями. Нова концепція вищої освіти передбачає формування у студентів уміння самостійно, свідомо і відповідально вчитися, а також створення в навчальних закладах необхідних умов для формування в студентів творчих здібностей, виховання особистості, здатної до саморозвитку як під час навчання у вищій школі, так і в подальшій професійній діяльності. Саме це викликає необхідність науково обґрунтованого проєктування підготовки майбутньої молоді до професійної педагогічної діяльності, спрямовує пошуки дослідниками ефективних шляхів покращення підготовки фахівців у вищому навчальному закладі, створення умов, що стимулюють фахове зростання студентів. Зростання вимог до професійної підготовки вчителя вимагає застосування якісно нових теоретичних та методичних підходів в умовах вищого педагогічного навчального закладу. Успішне оволодіння інноваційними педагогічними технологіями бакалаврами та магістрами допоможе органічно включитися в педагогічну діяльність і відразу розпочати практичне застосування наукових знань у школі.

Ключові слова: професійна готовність; педагогічна система; методологічні засади; майбутні педагоги; інноваційно-педагогічні технології.

ВСТУП

В нинішніх умовах підготовки майбутніх працівників соціальної сфери до професійної мобільності набуває нового змістового наповнення. Вважаємо, що для формування готовності до професійної мобільності майбутніх працівників соціальної сфери, стає значимим використання науково-виваженого механізму розробки та реалізації в освітній процес педагогічної системи. Таке припущення ми висунули, проаналізувавши різні методи науковців, які досліджували основні питання проектування педагогічних систем. Структурні компоненти педагогічних систем – це основні базові їх характеристики, сукупність яких утворює ці системи й відрізняє їх від інших (непедагогічних систем). До таких компонентів відноситься педагогічна мета (для чого вчити); навчальна й наукова інформація (чого вчити); засоби педагогічної комунікації (як вчити); учні і педагоги.

Мета дослідження – розробити та схарактеризувати педагогічну систему підготовки майбутніх учителів до застосування інноваційних педагогічних технологій в освітньому процесі початкової школи. Виходимо з того, що інноваційну освітню діяльність потрібно розглядати як складник цілісної підготовки майбутніх учителів, яка завжди має бути системою (Дичківська, 2012, Химинець, 2007). Нами були відокремлені такі взаємопов'язані складові педагогічної системи: мета, концептуальні чинники, принципи, методологічні підходи, інноваційні технології, методи, форми і засоби, компоненти, критерії і рівні сформованості готовності до застосування інноваційних технологій.

Основними завданнями визначено висвітлення основних підходів до розуміння поняття «система» та змісту складових розв'язаної системи.

МЕТОДОЛОГІЯ ДОСЛІДЖЕННЯ

Для досягнення поставленої мети було обрано системний підхід, який є методологічною основою дослідження проблеми підготовки майбутніх учителів початкової школи до застосування інноваційних технологій. Такий підхід до організації освітньої діяльності у ЗВО щодо професійно-педагогічної підготовки студентів дозволяє розглядати цю діяльність як складну динамічну систему.

Для розв'язання поставлених у дослідженні завдань використовувався комплекс теоретичних методів дослідження (аналіз, синтез, порівняння, моделювання, узагальнення) використовувалися з метою вивчення психологопедагогічної літератури і визначення концептуальних засад дослідження, уточнення сутності й особливостей процесу підготовки майбутніх вчителів початкової школи до застосування інтерактивної технології.

Невід'ємним складником дослідницької роботи є наукове обґрунтування позиції дослідника відповідно до мети дослідження, визначення його змісту, тобто відповідних авторських підходів до його проведення. Насамперед, диференціюємо зміст понять “методологічний підхід” і “теоретичний підхід”. Методологічний підхід – це система основних філософських положень, що сукупно становлять основу наукового дослідження, а теоретичний підхід – це основні положення педагогічних теорій, використання яких уможливорює

виявлення суперечностей, установлення закономірностей і вплив на перетворення предмета дослідження (Ковальчук, 2017).

ОСНОВНА ЧАСТИНА

«Система (грец. *systema* – ціле), що складається із частин: 1. Порядок, зумовлений правильним, планомірним розташуванням і взаємним зв'язком частин чого-небудь... 8. Сукупність методів, прийомів, правил, здійснення чогось» (Великий тлумачний словник сучасної української мови, 2003). Цілісна система завжди розглядається у вигляді сукупності компонентів, які при взаємодії створюють нові (інтегративні, системні) якості. Елементи системи, які реалізують свої функції (специфічні, притаманні тільки їм), є самостійними частинами і можуть здійснювати свої функції тільки за наявності інших елементів системи та у взаємодії з ними. У системі елемент існує лише до тих пір, поки виконує в ній доцільну функцію і поки існують інші елементи системи, які здатні сприйняти цю функцію.

Мета системи спрямована на формування готовності майбутніх учителів початкової школи до застосування інноваційних технологій у професійній діяльності. Концептуальні чинники: методологічні підходи (структурно-функціональний, системно-діяльнісний, системно-генетичний) і принципи (принцип цілісності, принцип примату цілого над складовими частинами, принцип ієрархічності, принцип структурності, принцип самоорганізації, принцип взаємозв'язку із зовнішнім середовищем), інноваційні технології (*групово (колективна) технологія*, технології індивідуалізації процесу навчання, ігрові технології навчання, інтерактивне навчання, мультимедійні технології, мережеві технології); компоненти (цільовий, стимулюючо-мотиваційний, змістовий, операційно-дійовий (форми, методи), контрольно-регульовальний, оцінювально-результативний), критерії (початковий, достатній, середній, високий).

Структура системи є її формою, а функції, які відображають процеси системи, змістом (Гончаренко, 1997). Усе перераховане вище також відноситься до системи підготовки майбутніх учителів у ЗВО до застосування інноваційних технологій в освітньому процесі початкової школи.

Системний підхід до аналізу сутності підготовки майбутніх учителів початкової школи до професійної діяльності зумовлює єдність усіх компонентів цього процесу, в основі якого знаходиться забезпечення неперервного інтелектуального, творчого й професійного розвитку особистостей студентів під час навчання у ЗВО та сприяє їх самовдосконаленню упродовж усього життя. Системний підхід до розгляду освітніх явищ і процесів, застосований до такого феномену як підготовка майбутніх учителів до професійної діяльності, дозволяє виділити її властивості, притаманні будь-якій подібній системі: відкритість, динамічність, цілеспрямованість, багатофункціональність, розвивальність, самокерованість, самовдосконалення. Саме таке розуміння підготовки майбутніх учителів до застосування інноваційних технологій в освітньому процесі початкової школи виступає основою для обґрунтування методологічних засад її

теоретичного аналізу, моделювання і практичного використання (Алексюк, 1998, Гусак, 1999, Євтух та Нісімчук, 2011).

Як і будь-яка система, підготовка майбутніх учителів початкової школи розвивається і функціонує під впливом значної кількості чинників, які забезпечують, різні аспекти та вектори її цілісності. Одним із головних векторів є діяльність майбутнього вчителя з організації ІОД у початковій школі, що складається із взаємозв'язаних і взаємозалежних елементів, кожний з яких є тією чи іншою мірою самостійним, має специфічне призначення та інтегративно входить до загальної системи професійної діяльності вчителя молодших класів. У цьому розділі визначимо суть і основні характеристики базових чинників інноваційного освітнього процесу в початковій школі, як з урахуванням специфіки і характеру сучасної педагогічної діяльності, так і з позиції інтеграційних процесів в освіті, що вимагають неперервності і ступеневого характеру навчання (саме на це націлюють вищу освіту у своїх працях відомі вчені (Бондар, 2006, Зязюн, Крамущенко та Кривонос, 2008, Комар, 2011, Кремень, 2003, Мартиненко, 2009, Пальшкова, 2008). До таких чинників інноваційного освітнього процесу в початковій школі насамперед слід віднести:

- рівень готовності майбутніх учителів початкової школи до усвідомлення необхідності сприйняття методики інноваційної освітньої діяльності та застосування інноваційних технологій;

- готовність викладачів ЗВО до опанування інноваційних технологій і передачі відповідних знань студентам-майбутнім учителям початкової школи;

- готовність викладачів і студентів ЗВО педагогічного профілю до інноваційної освітньої діяльності у навчальному процесі;

- урахування дидактико-методичних аспектів управління навчальним процесом та особливостей його організації при підготовці майбутніх учителів початкової школи в ЗВО до застосування інноваційних педагогічних технологій у їхній майбутній професійній діяльності.

Цілісна система професійної підготовки майбутнього вчителя будується на основі органічної єдності загального, особливого й індивідуального (особистісного) понять. Поняття загальне є складником загальнопедагогічної підготовки майбутнього вчителя, спрямованою на ефективне виконання фахових функцій, володіння всіма видами професійної діяльності; особливе – має свою специфіку, зумовлену особливостями інноваційної освітньої діяльності вчителя; індивідуальне – відображає залежність підготовки від особистісних якостей учителя і в розвитку спрямоване на підготовку до професійної самореалізації та самоактуалізації вчителя впродовж життя С. Мартиненко (2009, с. 151).

Педагогічний зміст інноваційної освітньої діяльності передбачає синтез необхідних усвідомлених і цілеспрямованих взаємин, зумовлених метою створення інноваційно-гуманістичного середовища конкретного навчального закладу та свідому оптимізацію суспільних освітніх впливів у педагогічному аспекті. Такі процеси є віддзеркаленням об'єктивних тенденцій суспільного розвитку і потребують спеціально визначеного змісту й організаційних технологій у програмі освітнього поетапного поступу, спрямованого на гармонійний розвиток особистості. Сучасне суспільство неперервно і динамічно

змінюється і на цей процес ЗВО мають реагувати відповідним чином. Тому підготовку майбутнього вчителя початкової школи до професійної інноваційної освітньої діяльності у ЗВО України слід розглядати у широкому соціальному та специфічно педагогічному дискурсі, з урахуванням досвіду країн ЄС та вимог завтрашнього майбутнього.

Мета загальнопедагогічної підготовки, за дослідженнями (Бондар, 2006, Зязюн, Крамущенко & Кривонос, 2008, Пехота, 1997, Сисоєва & Кристопчук, 2012, Хомич, 1998, Щербань, 2004) та інших, полягає в тому, щоб випускник ЗВО був готовий не лише до професійної діяльності у визначеній ролі вчителя, а й до діяльності у значно ширшій площині, межі якої відносяться до поняття «людина у суспільстві». Така фундаментальна мета може бути зrealizovana лише шляхом модернізації організації та неперервного удосконалення освітнього процесу. Мета підготовки майбутніх учителів у контексті нашого дослідження – це формування професійної готовності студентів до застосування інноваційних педагогічних технологій у початковій школі (Островська, 2020, с. 284, Островська, 2022, с. 83, Островська, 2021, с. 130).

В основі побудови педагогічної системи лежать положення філософської та психолого-педагогічної науки про системну структурну характеристику особистості, багатоаспектну сутність її діяльності; взаємозалежність між розвитком особистості й адаптацією її навчально-пізнавальної діяльності; про людину як суб'єкта діяльності, спілкування і відносин, ідеї та концепції сучасної науки про освіту як процес засвоєння новим поколінням сукупності матеріальних та духовних цінностей людства, специфічний спосіб людської діяльності, важливий засіб цілісного формування особистості та процес творчої самореалізації особистості; про вирішальну роль освіти у перетворенні суспільного життя країни; сутність навчально-виховного процесу як специфічної форми суспільної діяльності; загально-філософські та соціально-педагогічні положення теорії особистості та теорії діяльності; положення вітчизняної педагогічної і психологічної науки стосовно вимог до рівня професійних і морально-психологічних якостей вчителів. У педагогічних ЗВО це пропонується здійснити системно і фундаментально наступним чином:

– оновити освітні педагогічні технології за рахунок уведення інноваційних, насамперед нових ІКТ (STEM освіта, імерсійні технології тощо), які сприяють розвитку у майбутніх учителів активної пізнавальної потреби, самостійності та пошукової активності, рефлексії;

– оновити форми взаємодії студентів і викладачів, перевівши їх у площину суб'єкт-суб'єктної взаємодії та запроваджуючи активні та інтерактивні, особистісно орієнтовані інноваційні технології навчання;

– створити ефективну службу науково-методичного супроводу підготовки майбутніх учителів початкової школи до застосування інноваційних технологій;

– забезпечити викладачів і студентів ЗВО відповідними підручниками, навчально-методичними посібниками, іншою літературою з питань ІОД та застосування інноваційних технологій.

Більшість із зазначених форм стосується безпосередньо процесу викладання педагогічних навчальних дисциплін із застосуванням інноваційних

освітніх технологій (Островська & Островський, 2021). Науковцями визначені сучасні тенденції розвитку загальнопедагогічної підготовки майбутніх учителів, у тому числі і для початкової школи, з урахуванням євроінтеграційних прагнень України, політичної й соціально-економічної ситуації в країні. До основних напрямів освітньої реформи відносяться: формування ступеневої системи підготовки майбутніх учителів; гуманізація та демократизація системи підготовки фахівців; удосконалення навчальних планів підготовки майбутніх учителів; перехід від інформативних методів навчання до навчання на дослідницькій основі; удосконалення системи самостійної роботи студентів; розвиток професійних якостей; індивідуалізація й диференціація фахової підготовки; розвиток педагогічного мислення; оптимальне поєднання традиційних форм і методів навчання з інноваційними; професійна спрямованість навчання; удосконалення системи контролю за освітнім процесом підготовки фахівців.

ОБМЕЖЕННЯ ДОСЛІДЖЕННЯ

На сучасному етапі розвитку науки поняття "контексту" все більше виходить за межі традиційного лінгвістичного розуміння і фактично виступає як загальнонаукова, психолого-педагогічна категорія, використання якої відкриває нові перспективи в науковому пізнанні. Нині в педагогічній науці контекст характеризується варіативністю і багатоплановістю. Контекстний підхід до освітніх проблем ґрунтується на новому психолого-педагогічному трактуванні поняття "контекст" як смислоутворювальної категорії. У зв'язку з цим процес професійної підготовки набуває особистісного смислу (Шквир, 2018). Саме тому в останні роки набуло великого значення поняття «траєкторія особистісного розвитку особистості», яке надзвичайно важливо враховувати у теорії і практиці підготовки майбутніх учителів початкової школи до інноваційної освітньої діяльності та застосування інноваційних технологій у професійній діяльності.

У психолого-педагогічній літературі розглядають такі види контекстів: культурологічний, соціальний, екзистенційний, професійної освіти тощо. У нашому дослідженні поняття "контекст" вживається в дидактичному розумінні, йдеться про вибір стратегії організації підготовки майбутніх учителів до застосування інноваційних технологій, під час якої цей фрагмент входить до загальної логіки форм вивчення педагогічних дисциплін. Переваги контекстного підходу під час розв'язання питань, зв'язаних із вибором тактики і технологій навчання, вбачаються і в тому, що він дозволяє створити таку модель підготовки майбутніх учителів до застосування інноваційних технологій в освітньому процесі, яка дозволяє тиражуватися, відтворюватися і використовуватися в інших ЗВО. Модель застосування інноваційних технологій має стати органічною у системі вивчення педагогічних дисциплін, бо розглядається як частина єдиного цілого освітнього процесу.

Наступна ідея концепції полягає у неперервній і поетапній підготовці майбутніх учителів до застосування інноваційних технологій в умовах ступеневої освіти. Ступенева підготовка забезпечує неперервний загальнокультурний і професійно-особистісний розвиток майбутнього вчителя, можливість його подальшого навчання, переходу до нової якості підготовки

відповідно до рівнів вищої освіти. Означена підготовка вчителів у ЗВО ґрунтується на положеннях Конституції України (1996 р.), Концепції НУШ (2016 р.), законів України "Про освіту" (2017 р.), "Про вищу освіту" (2014 р.), Державної національної програми "Освіта" (Україна XXI століття) (1993 р.), Національної доктрини розвитку освіти (2002 р.), Концепції розвитку неперервної педагогічної освіти (2013 р.), Указу Президента України "Про Національну стратегію розвитку освіти в Україні на період до 2021 року" (2013 р.). Основними принципами ефективного розвитку ступеневої освіти є неперервність і наступність змісту, методів і форм навчання, поєднання національних освітніх традицій і сучасного європейського досвіду (узагальненого у понятті ЄВО), запровадження інноваційно-гуманістичної парадигми, професійна спрямованість за принципом «освіта впродовж життя», своєчасне реагування на суспільні зміни, прогностичність, логічність та інноваційність освітнього процесу.

ВИСНОВКИ

У контексті цього підходу (Дубасенюк, 2009, с. 22-23) звертає увагу на такі зміни: у педагогічних ЗВО в останні роки спостерігається тенденція до скорочення кількості студентів, які навчаються на денній формі навчання за кошти фізичних та юридичних осіб як серед тих, які здобувають рівень бакалавра, так і серед осіб, які навчаються за магістерським рівнем. Тому в центрі освітнього процесу має знаходитися студент із його індивідуально-психологічними, віковими та іншими особливостями. Додавимо, що викладачі ЗВО мають приділяти сучасному студенту, його можливостям, особистісним запитам та інтересам значно більше уваги, ніж до початку впровадження Концепції НУШ. Надзвичайно важливо, щоб майбутній учитель початкової школи під час навчання у ЗВО, не тільки став мотивованим до вчительської діяльності, а й досконало оволодів основами міжкультурної освіти, педагогіки партнерства, ефективної взаємодії із сім'єю учня та активом територіальної громади (Островська, 2021, с. 81).

Демократизація освіти означає створення передумов для розвитку активності, ініціативи і творчості всіх суб'єктів освітнього процесу. Модернізація освіти, перехід від знаннєвої до компетентнісної парадигми, від інформативних до активних методів навчання включає елементи проблемності, наукового пошуку, широке використання самостійної роботи, передбачає відмову від жорстко регламентованих контролюючих способів організації освітнього процесу на користь розвивальних, які стимулюють активність і творчість особистості, виховують у неї здатність до запровадження інноваційних технологій і до процесу навчання впродовж життя. Інноваційно-гуманістична спрямованість освіти передбачає визнання особистостей усіх суб'єктів освітнього процесу як найвищої цінності суспільства. Індивідуалізація освітнього процесу спрямована на реалізацію особистісно орієнтованого підходу в освіті. Для успішної реалізації вказаних характеристик майбутній учитель уже під час навчання у ЗВО має бути підготовленим і вміти вибудувувати власну траєкторію особистісного розвитку.

На основі аналізу наукових джерел і власних досліджень доходимо висновку, що підготовка майбутніх учителів початкової школи до застосування

інноваційних технологій – це цілеспрямований комплексний процес, який передбачає оволодіння студентом систематизованими знаннями, уміннями, педагогічними цінностями й професійно значущими якостями для набуття практичного досвіду інноваційної освітньої діяльності (Островська, 2020, 283, Островська & Маргітич, 2021, 156, Островська, 2021, 317).

Література

Алексюк, А. М. (1998). *Педагогіка вищої освіти України: історія, теорія*: підручник. К.: Либідь, 560.

Бондар, В. І. (2006). *Управління формуванням професійної компетентності вчителя*// Освіта і управління. № 9, 20–27.

Гончаренко, С. (1997). *Український педагогічний словник*. К.: Либідь, 374.

Гусак, П. М. (1999). *Підготовка вчителя: технологічні аспекти*. Луцьк: Вежа, 278.

Державна національна програма "Освіта" ("Україна XXI століття"), Постанова Кабміну України від 03.11. 1993 р. N 896. «Про Державну національну програму "Освіта" ("Україна XXI століття").

Дичківська, І. М. (2012). *Інноваційні педагогічні технології: підручник/ 2-ге вид. допов.* К.: Академвидав, 349.

Дубасенюк, О. А. (2009). *Інноваційні освітні технології та методики в системі професійно-педагогічної підготовки професійна педагогічна освіта: Інноваційні технології та методики*: кол. моногр. /За ред. О. А. Дубасенюк. Житомир: Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 14–48.

Свтух, М. Б., & Нісімчук, А. С. (2011). *Технологія інноваційної педагогічної освіти*: монографія. Луцьк: Твердиня, 453.

Закон України "Про освіту" (Прийнятий ВРУ 05.09.17 р., № 2145 -VIII): <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/>

Зязюн, І.А., Крамущенко, Л.В., & Кривонос, І.Ф. та ін. (2008). *Педагогіка майстерності*. К.: СПД Богданова А.М., 376.

Ковальчук, М. Я. (2017). *Формування готовності майбутніх учителів до застосування мультимедійних навчальних систем у початковій школі*: дис. канд. пед. наук. Житомир, 282.

Комар, О. А. (2011). *Теоретичні та методичні засади підготовки майбутніх учителів початкової школи до застосування інтерактивної технології*: дис. докт. пед. наук. Умань, 512.

Концепція «Нова українська школа». URL: <https://www.kmu.gov.ua/storage/app/media/reforms/ukrainska-shkola-compressed.pdf>

Концепція розвитку освіти України на період 2015–2025 років. (2014). URL: http://www.tnpu.edu.ua/EKTS/proekt_koncept.pdf

Кремень, В. Г. (2003). *Перспективи розвитку освіти*// Освіта і наука України: шляхи модернізації: (факти, роздуми, перспективи). К.: Грамота, 216.

Мартиненко, С. М. (2009). *Система підготовки вчителя початкових класів до діагностичної діяльності*: дис. докт. пед. наук. К., 476.

Національна доктрина розвитку освіти України. (2001). Освіта України. № 29, 7–25.

Островська, М. Я., & Маргітич, К. Є. (2021). *Компетентнісна спрямованість підготовки майбутніх учителів у контексті реформи початкової школи*. Матеріали XV Міжнародної інтернет – конференції «SCIENCE AND TECHNOLOGY». Берлін, Німеччина, 155–163.

Островська, М. Я., & Островський, О. О. (2021). *Особливості створення інноваційного середовища у школі, яка здійснює діяльність у полікультурному середовищі*,

на основі триади «учитель-учень-батьки». Матеріали XIV Міжнародної інтернет-конференції «*INNOVATION IN SCIENCE AND TECHNOLOGY*». Бостон, США, 95–105.

Островська, М. Я. (2020). *Особливості професійної підготовки майбутніх учителів початкових класів у контексті НУШ*. Матеріали XIV Всеукраїнської науково-практичної конференції (з міжнародною участю) «Неперервна освіта: актуальні дискурси». Ужгород, ЗПППО, 282–288.

Островська, М. Я. (2021). Інноваційно-гуманістичне спрямування підготовки майбутніх учителів початкової школи у ЗВО. *Науковий журнал «Virtus»*: Україна-Канада, 104–110.

Островська, М. Я. (2021). *Особливості підготовки майбутніх учителів у контексті реформи початкової школи*. Матеріали LXI Міжнародна інтернет-конференції «Сучасні виклики науки XXI Століття». Харків, Україна, 157–165.

Островська, М. Я. (2022). *Концептуальні підходи до застосування інноваційних освітніх технологій у початковій школі*. Неперервна освіта: актуальні дискурси: колективна монографія. Катовице, Польща, 81–91.

Пальшкова, І. О. (2008). *Практико-зорієнтований підхід у формуванні професійно педагогічної культури вчителів початкової школи: теоретико методологічний підхід*. Одеса: СМІЛ, 339.

Пехота, О. М. (1997). *Індивідуалізація професійно-педагогічної підготовки вчителя*: дис. докт. пед. наук. К., 430.

Сисоєва, С. О., & Кристопчук, Т. Є. (2012). *Освітні системи країн Європейського Союзу: загальна характеристика*: навч. посіб. Рівне: Овід, 352.

Технологія. Великий тлумачний словник сучасної української мови (2003). Уклад. і голов. ред. В. Т. Бусел. Київ-Ірпінь: Перун, 1245.

Указ Президента України «Про Національну стратегію розвитку освіти в Україні на період до 2021 року». URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/> (дата звернення: 09.11.2020).

Химинець, В. В. (2007). *Інноваційна освітня діяльність*. Ужгород: Інформаційно-видавничий центр ЗПППО, 364.

Шквир, О. Л. (2018). *Теоретичні і методичні засади ступеневої підготовки майбутніх учителів початкової школи до проведення педагогічних досліджень*: дис. докт. пед. наук. Житомир, 532.

Щербань, П. М. (2004). *Навчально-педагогічні ігри у вищих навчальних закладах*: навч. посібник. К.: Вища школа, 207.

PEDAGOGICAL SYSTEM OF TRAINING FUTURE PRIMARY SCHOOL TEACHERS TO USE INNOVATIVE TECHNOLOGIES: METHODOLOGICAL PRINCIPLES

Marianna OSTROVSKA, Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor of the Department of Pedagogy and Psychology of the Ferenc Rakoczi II Transcarpathian Hungarian College of Higher Education of Ukraine, 90202, Koshuta Square, 6, Beregovo, Ukraine; marianna.29.1984@gmail.com

Abstract. *In today's conditions of significant transformations in the social, political, economic and spiritual spheres of public life, the main task is to create a viable education system, its democratization and humanization. This, in turn, is aimed at providing every citizen with opportunities for continuous spiritual self-improvement, creative self-realization, and satisfaction of intellectual and cultural needs of the individual. Society's need for proactive, authoritative, comprehensively educated professionals capable of further development and self-study, spiritual and professional improvement actualizes the social order for the training of teachers of a new generation, capable of applying the latest achievements of pedagogical theory and practice in the process of creative self-realization, building a personal dialogue with students. The new concept of higher education envisages the development of students' ability to learn independently, consciously and responsibly, as well as the creation of the necessary conditions in educational institutions for the development of students' creative abilities, the education of a personality capable of self-development both during higher education and in further professional activities. This is why there is a need for a scientifically based design of training future youth for professional teaching, and why researchers are looking for effective ways to improve the training of specialists in higher education, to create conditions that stimulate students' professional growth. The late twentieth and early twenty-first centuries saw scientific and technological progress and the technologization of not only many industries, but also the cultural and humanitarian fields of knowledge. Today, the term "technology" is also used in the field of education. At the same time, the growing requirements for teacher training require qualitatively new theoretical and methodological approaches to training students that will allow them to master not only the basics of science and professional skills, but also new pedagogical achievements and innovative technologies in a higher education institution. Successful mastery of innovative pedagogical technologies by bachelors and masters will help them to organically engage in pedagogical activities and immediately begin practical application of scientific knowledge at school.*

Keywords: *professional readiness; pedagogical system; methodological principles; future teachers; innovative pedagogical technologies.*

REFERENCES

Aleksiuk, A. M. (1998). *Pedagogy of higher education in Ukraine: history, theory: a textbook*. Kyiv: Lybid, 560. (in Ukrainian).

- Bondar, V. I. (2006). Management of the formation of professional competence of the teacher. *Education and management*. № 9, 20-27. (in Ukrainian).
- Goncharenko, S. (1997). *Ukrainian Pedagogical Dictionary*. K.: Lybid, 374. (in Ukrainian).
- Gusak, P. M. (1999). *Teacher training: technological aspects*. Lutsk: Vezha, 278. (in Ukrainian).
- State National Program "Education" ("Ukraine of the XXI century"), Resolution of the Cabinet of Ministers of Ukraine of 03.11.1993. N 896. "On the State National Program "Education" ("Ukraine of the XXI Century"). (in Ukrainian).
- Dychkivska, I. M. (2012). *Innovative pedagogical technologies: textbook / 2nd ed*. Kyiv: Akademydav, 349. (in Ukrainian).
- Dubaseniuk, O. A. (2009). *Innovative educational technologies and methods in the system of vocational and pedagogical training vocational pedagogical education: Innovative technologies and methods: a collective monograph / Edited by O. A. Dubaseniuk*. Zhytomyr: I. Franko Zhytomyr State University Publishing House, 14-48. (in Ukrainian).
- Evtukh, M. B., & Nisimchuk, A. S. (2011). *Technology of innovative pedagogical education: a monograph*. Lutsk: Tverdynia, 453. (in Ukrainian).
- The Law of Ukraine "On Education" (Adopted by the Verkhovna Rada of Ukraine on 05.09.17, No. 2145-VIII). URL: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/> (in Ukrainian).
- Zyazyun, I.A., Kramushchenko, L.V., & Krivonos, I.F. et al. (2008). *Pedagogy of mastery*. K.: SPD Bogdanov A.M., 376. (in Ukrainian).
- Kovalchuk, M. Y. (2017). *Formation of Future Teachers' Readiness to Use Multimedia Educational Systems in Primary School: Candidate of Pedagogical Sciences*. Zhytomyr, 282. (in Ukrainian).
- Komar, O. A. (2011). *Theoretical and methodological bases of training future primary school teachers to use interactive technology: Doctor of Pedagogical Sciences*. Uman, 512. (in Ukrainian).
- The concept of "New Ukrainian School". URL: <https://www.kmu.gov.ua/storage/app/media/reforms/ukrainska-shkola-compressed.pdf>. (in Ukrainian).
- Concept of Education Development of Ukraine for the period 2015-2025 (2014): http://www.tnpu.edu.ua/EKTS/proekt_koncepc.pdf. (in Ukrainian).
- Kremen, V.G. (2003). *Prospects for the development of education. Education and science of Ukraine: ways of modernization: (facts, reflections, prospects)*. Kyiv: Gramota, 216. (in Ukrainian).
- Martynenko, S.M. (2009). *The system of training primary school teachers for diagnostic activities: Doctoral dissertation*. K., 476. (in Ukrainian).
- National Doctrine of Education Development of Ukraine (2001). *Education of Ukraine*. № 29, 7-25. (in Ukrainian).
- Ostrovska, M. Y., & Margitych, K. E. (2021). Competence-based training of future teachers in the context of primary school reform. *Proceedings of the XV International Internet Conference "SCIENCE AND TECHNOLOGY"*. Berlin, Germany, 155-163. (in Ukrainian).
- Ostrovska, M. Y., & Ostrovsky, O. O. (2021). Features of creating an innovative environment in a school operating in a multicultural environment based on the triad "teacher-student-parents". / *Proceedings of the XIV International Internet Conference "INNOVATION IN SCIENCE AND TECHNOLOGY"*. Boston, USA, 95-105. (in Ukrainian).
- Ostrovska, M. Y. (2020). Features of professional training of future primary school teachers in the context of the NUS. *Proceedings of the XIV All-Ukrainian Scientific and Practical Conference (with international participation) "Continuing Education: Current Discourses"*. Uzhhorod, ZIPPO, 282-288. (in Ukrainian).

Ostrovska, M. Y. (2021). *Innovative and humanistic direction of training of future primary school teachers in higher education institutions: Ukraine-Canada*, 104-110. (in Ukrainian).

Ostrovska, M. Y. (2021). Peculiarities of training future teachers in the context of primary school reform. *Proceedings of the LXI International Internet Conference "Modern Challenges of Science of the XXI Century"*. Kharkiv, Ukraine, 157-165. (in Ukrainian).

Ostrovska, M. Y. (2022). *Conceptual approaches to the application of innovative educational technologies in primary school. Continuing education: current discourses: a collective monograph*. Katowice, Poland, 81-91. (in Ukrainian).

Palshkova, I. O. (2008). *Practice-oriented approach in the formation of professional pedagogical culture of primary school teachers: theoretical and methodological approach*. Odesa: SMIL, 339. (in Ukrainian).

Pekhota, O. M. (1997). *Individualization of professional and pedagogical training of teachers: Doctoral dissertation*. K., 430. (in Ukrainian).

Sysoeva, S. O., & Kristopchuk, T. E. (2012). *Educational systems of the European Union countries: general characteristics: a study guide*. Rivne: Ovid, 352. (in Ukrainian).

Technology. *Great Explanatory Dictionary of the Modern Ukrainian Language* (2003). Compiled and edited by V. T. Busel. Kyiv-Irpin: Perun, 1245. (in Ukrainian).

Decree of the President of Ukraine "On the National Strategy for the Development of Education in Ukraine for the period up to 2021". URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/> (accessed November 09, 2020). (in Ukrainian).

Khymynets, V. V. (2007). *Innovative educational activity*. Uzhhorod: Information and publishing center of ZIPPO, 364. (in Ukrainian).

Shkvyr, O. L. (2018). *Theoretical and methodological bases of stage training of future primary school teachers for conducting pedagogical research: Doctor of Pedagogical Sciences*. Zhytomyr, 532. (in Ukrainian).

Shcherban, P. M. (2004). *Educational and pedagogical games in higher educational institutions: a textbook*. Kyiv: Vysha Shkola, 207. (in Ukrainian).

Article history:

Received: February 03, 2023

1st Revision: February 23, 2023

Accepted: March 30, 2023